

АКТУАЛЬНІСТЬ ДОСЛІДЖЕННЯ ПІДЛІТКОВОЇ СЕКСУАЛЬНОСТІ

Н. О. Богонко

Херсонський державний університет

Науковий керівник: доктор психологічних наук, професор Блинова О.Є.

Актуальність розгляду проблеми підліткової сексуальності визначається кількома причинами, серед яких передусім є необхідність системних досліджень сексуальності людини (через десятиліття замовчування цієї теми у «радянський» період розвитку суспільства), а також підвищений інтерес молоді до сексуальної культури, потреба молоді в інформації про особливості власної сексуальності та, звичайно, піклування молодого людини про своє здоров'я.

Запити на практичні поради реалізації власної сексуальності людині може дати така наука, як психологія сексуальності, що спирається загалом на медико-біологічні, історичні, культурологічні, філологічні, соціологічні (і не тільки ці) знання. Саме у площині психології сексуальності лежать неабиякі можливості для дослідження особливостей і визначення чинників розвитку підліткової сексуальності з перспективним поглядом на сексуальність як невід'ємну частину людського життя, на статеve просвітництво як фактор психосексуального розвитку особистості. Також ця галузь знань відкриває широкі можливості для емпіричних досліджень ставлення молодих людей до своєї сексуальності, що є важливим стрижнем у формуванні сексуальної культури суспільства [1, с.5].

Вивчення психології сексуальності підлітка нині є важливим з огляду на те, що сексуальність є невід'ємною частиною людського життя й основним джерелом життєвої мотивації особистості. Ще одна причина вивчення людської сексуальності полягає в тому, що це пов'язано з різними особистими та соціальними проблемами: хвороби, що передаються статевим шляхом, небажані вагітності, сексуальні домагання тощо.

З огляду на актуальність зазначеної вище проблеми, пропонуємо орієнтовний алгоритм вивчення особливостей і чинників розвитку підліткової сексуальності:

По-перше, необхідно охарактеризувати сексуальність як невід'ємну частину людського життя: розкрити поняття «сексуальність» та значення сексуальності в житті людини; конкретизувати знання про психосексуальний розвиток людини, виділити та схарактеризувати його стадії та особливості, сконцентрувавши увагу на підлітковому періоді та, що особливо буде важливим, місію батьків і вихователів у психосексуальному розвитку підлітка.

По-друге, слід зосередитися на основних факторах формування психосексуального розвитку підлітка – комунікації й інформуванні, виконавши для цього диференціацію поведінки підлітків чоловічої та жіночої статі в контексті сексуальності та підкресливши значення цих відмінностей для подальшого психосексуального розвитку особистості, а також дослідивши батьківське та соціальне ставлення до сексуальності підлітка як предмет психологічного дослідження; окремо варто визначити проблеми підліткової вагітності та ризик захворювання хворобами, які передаються статевим шляхом, оскільки це є одним із факторів недостатнього інформування та комунікації підлітків з батьками та вчителями.

По-третє, вивчення сексуальності підлітка передбачає й емпіричне дослідження, що стосується ставлення підлітків до своєї сексуальності: з цією метою варто розробити інструменти дослідження підліткової сексуальності та надати їх характеристики, окреслити зміст і структуру дослідження проблеми ставлення підлітків до своєї сексуальності, після чого обов'язковим етапом дослідження є його аналіз та інтерпретація результатів.

Результати дослідження підліткової сексуальності нині мають неабияке практичне значення, оскільки привертають увагу до проблем статевого виховання, що займає важливе місце в системі формування особистості сучасної молоді людини, а отже буде корисним передусім для батьків і вихователів.

Сучасне суспільство має усвідомлювати необхідність сексуального просвітництва та піднесення рівня сексуальної культури шляхом обговорення багатьох особливо важливих тем, пов'язаних із підлітковою сексуальністю. Як зазначає О. Бялик: «Морально-духовна криза, яку переживає наша держава, негативно впливає на виховання учнівської молоді і відображаються на найтоншій її сфері – статевому самовираженні. Серед негативних тенденцій у статевої сфері домінують такі, як зменшення кількості шлюбів, поширення нетрадиційних форм організації співжиття, перебудова та адаптація сімейних ролей до статевого рівноправ'я, недостатній рівень обізнаності неповнолітніх про статі, одержання відповідної інформації здебільшого від однолітків, прояв масової сексуальної розкутості й уседозволеності серед молоді, проституція та злочинність на статевому ґрунті» [3, с.1].

Отже, необхідність дослідження підліткової сексуальності продиктована нині пришвидшеними темпами людської життєдіяльності та акселерацією молоді, а також тим, що сексуальність людини є дуже складною поведінковою системою, на яку впливають багато аспектів людського життя: анатомія, фізіологія, пізнання, навчання, культура, історія.

Також у площині психології сексуальності лежать неабиякі можливості для дослідження особливостей і чинників розвитку підліткової сексуальності з перспективним поглядом на сексуальність як невід'ємну частину людського життя, на статево просвітництво як фактор психосексуального розвитку особистості. Окрім того, ця галузь знань відкриває широкі можливості для емпіричних досліджень ставлення молодих людей до своєї сексуальності, що є важливим стрижнем у формуванні сексуальної культури суспільства.

Література:

1. Акімова Л. Н. Психология сексуальности. Одесса: СМІЛ, 2005. 198 с.
2. John Bancroft . Human sexuality and its problems. Elsevier Health Sciences. 2009.
3. Бялик О. В. Сучасні тенденції статевого виховання учнівської молоді в країнах Євросоюзу: автореф. дис. ... д-ра пед. наук, 13.00.07. Вінниця, 2017. 40 с.
4. Kate Mills Drury ; William M.Bukowski. Handbook of Child and Adolescent Sexuality. Concordia University. Montreal, Quebec, Canada. 2013.
5. Кравець В.П. Сексуальна педагогіка. Тернопіль: ТНПУ, 2016. 320 с.